

Przekształcenie warsztatu Centrum Integracji Społecznej w spółdzielnię socjalną – czy jest możliwe?

Przekształcenie warsztatu zawodowego Centrum Integracji Społecznej (CIS) w spółdzielnię socjalną jest formalnie możliwe. Utworzyć spółdzielnię mogą byli uczestnicy danego warsztatu lub 2 osoby prawne (w tym instytucja tworząca CIS). Problematyczne może być natomiast przekazanie wyposażenia (sprzętu, narzędzi, etc.)

Można przypuszczać, że takie rozwiązanie może nie być atrakcyjne dla CIS, szczególnie tych, które utrzymują się ze środków spoza projektów unijnych. Zakupione wyposażenie do warsztatu może służyć do reintegracji kolejnych grup uczestników. Przekazanie sprzętu tworzącej się spółdzielni będzie skutkowało koniecznością zdobywania nowych środków na zakup wyposażenia, może wiązać się z utratą możliwości prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej czy usługowej. Tym bardziej, że spółdzielnia może skorzystać z dotacji na utworzenie chociażby ze środków Funduszu Pracy. Poza tym wyposażenie zakupione ze środków UE w ramach projektów podlega zasadom zachowania trwałości projektu:

1. zgodnie z wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków w POKL (2014) - środki trwałe nabyte w ramach projektu po zakończeniu jego realizacji są wykorzystywane na działalność statutową beneficjenta lub mogą zostać przekazane nieodpłatnie podmiotowi **niedziałającemu dla zysku**.
2. zgodnie z wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków w RPO (2016) - zachowanie trwałości projektu obowiązuje w odniesieniu do współfinansowanej w ramach projektu infrastruktury (środki trwałe) lub inwestycji produkcyjnych. Trwałość projektów współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych musi być zachowana przez okres 5 lat (3 lata w przypadku MŚP – w odniesieniu do projektów z którymi związany jest wymóg utrzymania inwestycji lub miejsc pracy) od daty płatności końcowej na rzecz beneficjenta. W ramach projektów współfinansowanych z EFS środki trwałe nabyte w ramach projektu po zakończeniu jego realizacji są wykorzystywane na działalność statutową beneficjenta lub mogą zostać przekazane nieodpłatnie podmiotowi **niedziałającemu dla zysku**.

Tworzenie nowych warsztatów w Centrach Integracji Społecznej

CIS działa na podstawie statusu przyznanego przez wojewodę, na podstawie wniosku instytucji tworzącej. Wniosek taki powinien zawierać m.in. planowany rodzaj działalności wytwórczej, handlowej lub usługowej (art. 4 ust. 2 pkt. 4 - ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (tj. Dz.U. 2016 poz. 1828)) prowadzonej w ramach reintegracji zawodowej. Zatem w CIS-ach powinny działać takie warsztaty i pracownie, jakie instytucja tworząca wskazała we wniosku. Ustawa wskazuje, że w przypadku nierealizowania przez Centrum założeń przyjętych we wniosku w stopniu uniemożliwiającym wykonywanie usług lub w razie stwierdzenia nieprawidłowości rozliczeń finansowych przewidzianych ustawą, mających wpływ na wynik finansowy, wojewoda wydaje decyzję o utracie statusu Centrum z urzędu lub na wniosek marszałka województwa, wójta, burmistrza lub prezydenta miasta przyznających dotację Centrum lub instytucji tworzącej Centrum (art. 6 ust. 1 Ustawy).

Na uruchomienie CIS, w tym utworzenie warsztatów/pracowni, można otrzymać dotację z samorządu województwa – dotacja na pierwsze wyposażenie, w tym na przystosowanie pomieszczeń, wyposażenie oraz zakup surowców, materiałów i narzędzi niezbędnych do rozpoczęcia działalności (art.8). W ustawie brak jest uregulowań w zakresie powstawania nowych warsztatów czy zmiany już istniejących. CIS-y mogą być finansowane z dotacji pochodzącej z jednostki samorządu terytorialnego, dochodów z działalności wytwórczej, handlowej i usługowej, środków UE, Funduszu Pracy (świadczenia integracyjne) oraz z darowizn, zbiórek i in. źródeł (dot. CIS prowadzonej przez NGO).

Jeśli w trakcie funkcjonowania CIS uruchamia nowe, lub zmienia istniejące warsztaty powinien poinformować o tym fakcie Wojewodę. Wojewoda przyjmuje do wiadomości zmiany, nie ustosunkowuje się do zmian na zasadzie wyrażenia/nie wyrażenia zgody. Po nowelizacji Ustawy o takich zmianach informuje się w corocznym sprawozdaniu składanym do 31 marca.

Biorąc pod uwagę powyższe, należałoby zatem założyć, iż powstanie nowego warsztatu może być finansowane takich źródeł, jak: dotacja pochodząca z jednostki samorządu terytorialnego, dochody z działalności wytwórczej, handlowej i usługowej, środki UE, darowizny, zbiorów i in. Zaś samo przekształcenie i stworzenie nowego warsztatu w kwestii formalno-prawnej nie wymaga zgody, a jedynie zgłoszenia do Wojewody (w sprawozdaniu).

Czy Centra Integracji Społecznej konkurują ze spółdzielniami socjalnymi w zdobywaniu zleceń?

Członkowie Pomorskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej pokusili się by to pytanie zadać kierownikom Centrów Integracji Społecznej. W ich opinii brak jest podstaw do stwierdzenia, że centra i spółdzielnie są dla siebie konkurencją w zdobywaniu zleceń (rozmowy przeprowadzono w I kw.2016r.).

Na 10 działających wówczas CIS-ów, na terenie funkcjonowania 8 z nich działały spółdzielnie socjalne. Wśród tych CIS-ów jedynie 2 (25%) wskazały, że rywalizowały o zlecenie ze spółdzielnią socjalną – w jednym wypadku zlecenie realizuje CIS, a w jednym wygrała spółdzielnia. Jednak CIS-y te nie postrzegają tych zdarzeń w kategoriach konfliktu czy problemu. Trzy CIS-y wskazują wręcz na współpracę z funkcjonującymi na ich terenie spółdzielniami. Trudno było uzyskać opinię spółdzielni socjalnych w tym zakresie. Nieliczne spółdzielnie, które odpowiedziały na nasze pytanie stwierdziły, że może się pojawić sytuacja, w której CIS będzie rywalizował ze spółdzielnią o zlecenie.

Działania informacyjne skierowane do mikro, małych i średnich przedsiębiorstw dot. współpracy z PES

Działania informacyjne powinny być połączone z innymi aktywnościami atrakcyjnymi dla przedsiębiorców. Główny przekaz powinien być oparty o dobre praktyki z możliwie dużym podkreśleniem efektów ekonomicznych. Do spotkań osobistych powinny być wybierane przygotowane przedsiębiorstwa społeczne posiadające dopasowaną do odbiorcy ofertę.

Przykładowe narzędzia inicjowania współpracy:

1. Targi branżowe – udział spółdzielni socjalnych, panele informacyjne.
2. Spotkania tematyczne współorganizowane przez związki pracodawców, zrzeszenia przedsiębiorców etc.
3. Inicjowanie nowych, ale też wsparcie funkcjonujących spotkań i działań międzysektorowych.
4. Dotarcie do MMŚP przez duże przedsiębiorstwa, promocja współpracy z PES w ramach strategii CSR, np. spotkania, informacja dla kontrahentów, dostawców, podwykonawców dużych przedsiębiorstw.
5. Działania informacyjne przy okazji konkursów na dofinansowanie projektów promujących współpracę międzysektorową. lobbying na rzecz większego uwzględnienia współpracy międzysektorowej w konkursach, grantach etc.
6. Publikacje merytoryczne – jako narzędzie pogłębienia wiedzy.
7. Publikacje branżowe z zakresu case study, współpraca z mediami.